

Uzasadnienie

A. Potrzeba i cel wydania rozporządzenia

Rozporządzenie w sprawie sposobu i wzoru oznakowania instalacji, urządzeń, pomieszczeń oraz dróg o potencjalnym ryzyku narażenia na działanie azbestu stanowi wykonanie delegacji z art. 8 ust. 2 projektu ustawy o wyrobach zawierających azbest, wpisanej do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr UC60.

Rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdroży dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/148/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy (wersja ujednolicona) (Dz. Urz. UE L 330 z 16.12.2009, str. 28, Dz. Urz. L 198, 25.07.2019, str. 241 Dz. Urz. UE L 2023/2668 z 30.11.2023).

Kwestia oznakowania instalacji i urządzeń, dróg oraz pomieszczeń zawierających azbest, do dnia wejścia w życie projektowanego rozporządzenia pozostaje jednym z przedmiotów regulacji, zawartym w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r. poz. 31), wydanym na podstawie art. 163 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 i 1080). Na skutek zmiany przepisów merytorycznych ww. ustawy (przewidzianych w art. 67 projektu ustawy o wyrobach zawierających azbest), a co za tym idzie zmiany zakresu przedmiotowego przepisów merytorycznych skutkującej pośrednią zmianą przepisu upoważniającego, rozporządzenie z dnia 13 grudnia 2010 r. utraci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy o wyrobach zawierających azbest.

Projekt rozporządzenia reguluje zagadnienia związane ze sposobem i wzorem oznakowania instalacji i urządzeń, w których znajdują się wyroby zawierające azbest, pomieszczeń, w których znajdują się te urządzenia lub instalacje, a także dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest niezabezpieczone trwale przez emisją azbestu. Celem regulacji jest zapewnienie informacji o potencjalnym ryzyku narażenia na działanie azbestu.

B. Szczegółowy opis projektowanych regulacji

W § 1 określono, zgodnie z treścią upoważnienia ustawowego, zakres rozporządzenia.

W § 2 wyrażona została ogólna reguła umieszczania oznakowania, zgodnie z którą powinno być ono umieszczone w widocznym miejscu, w sposób uniemożliwiający jego zniszczenie lub przemieszczenie. Określony w § 2 sposób umieszczania oznakowania jest szczególnie istotny w odniesieniu do wyrobów zawierających azbest, będących częścią instalacji wodociągowych, ciepłowniczych, kanalizacyjnych i elektroenergetycznych. Przyjęto rozwiązanie, że w przypadku tego typu urządzeń i instalacji oznakowanie umieszczane będzie na ich widocznych częściach lub w pobliżu takich części (§ 3). W praktyce oznaczać to będzie umieszczanie oznakowania w miarę możliwości w pobliżu zaworów lub złącz.

§ 4 reguluje kwestie umieszczania oznakowania pomieszczeń, w których znajdują się instalacje i urządzenia zawierające azbest. Oznakowanie umieszczane będzie przed wejściem do pomieszczenia, w którym znajdują się takie instalacje i urządzenia, w szczególności na drzwiach tego pomieszczenia wraz z ostrzeżeniem: „Pomieszczenie zawiera azbest”. Dzięki temu osoba narażona na azbest jeszcze przed wejściem do pomieszczenia, będzie świadoma ryzyka, co umożliwi jej podjęcie odpowiednich środków eliminujących lub ograniczających ekspozycję na azbest, takich jak stosowanie odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej. Należy mieć na względzie, że stan wyrobów azbestowych stale się pogarsza,

a odpowiednie oznakowanie wzmocni poziom bezpieczeństwa osób narażonych na działanie azbestu.

Oznakowanie pomieszczeń będzie wymagane jednocześnie z oznakowaniem znajdujących się w tym pomieszczeniu instalacji i urządzeń zawierających wyroby azbestowe. W przypadku braku możliwości umieszczenia oznakowania na instalacji i urządzeniu przewidziano możliwość oznakowania wyłącznie pomieszczenia, w którym znajdują się te instalacje lub urządzenia.

Należy zauważyć, że § 5 stanowi de facto powtórzenie § 8 ust. 4 i 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest. Zgodnie z projektem rozporządzenia oznakowanie drogi utwardzonej odpadami zawierającymi azbest niezabezpieczonej trwale przed emisją azbestu, zamieszczane będzie na elementach pionowych na całym odcinku drogi, po każdym skrzyżowaniu z inną drogą. Drogi zabezpieczone trwale przed emisją azbestu nie będą podlegać oznakowaniu, po potwierdzeniu braku emisji azbestu z odpadów zawierających azbest wykorzystanych do utwardzenia takiej drogi.

Graficzny wzór oznakowania instalacji i urządzeń oraz pomieszczeń określa załącznik nr 1 do rozporządzenia, zaś wzór oznakowania dróg został określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia (§ 6).

W § 7 przewiduje, że rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Jednocześnie ze względu na trwający równolegle proces legislacyjny projektu ustawy o wyrobach zawierających azbest, termin wejścia w życie rozporządzenia zostanie dostosowany do wejścia w życie procedowanej ustawy.

C. Pozostałe informacje

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji przewidzianej tymi przepisami.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia, o którym mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408).

Przedmiot projektowanego rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) oraz § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt rozporządzenia zostanie udostępniony na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Wejście w życie rozporządzenia będzie miało wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, którzy są użytkownikami wyrobów zawierających azbest. Należy podkreślić, że obowiązek oznakowania instalacji, urządzeń, pomieszczeń oraz dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest niezabezpieczone trwale przez emisją azbestu nie jest nowym obowiązkiem w porównaniu do przepisów obowiązujących przed wejściem w życie ustawy o wyrobach zawierających azbest. Wzory oznakowań są tożsame z obecnie obowiązującymi przepisami. Ponadto zgodnie z art. 76 projektu ustawy o wyrobach

zawierających azbest oznakowania wyprodukowane i wprowadzone do obrotu przed jej wejściem w życie zachowują ważność do czasu zapewnienia informacji o potencjalnym ryzyku narażenia na działanie azbestu.